
Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Innledning og utsyn	11
1.1 Hva er makroøkonomi?.....	11
1.2 Makroøkonomi er en del av faget samfunnsøkonomi.....	12
1.3 Hva er målet med et innføringsemne i makroøkonomi?	15
1.4 Hvorfor er noen land rike og noen land fattige?	16
1.5 Hvorfor er Norge så rikt?.....	18
1.5.1 Godt organiserte arbeidsgivere og arbeidstakere.....	19
1.5.2 Jevn inntektsfordeling	20
1.5.3 Fordeling og effektivitet.....	22
1.5.4 Tillit og økonomi.....	24
1.5.5 Tillit og fordeling.....	28
1.5.6 Oppsummering.....	28
1.6 Veien videre	29
Kapittel 2	
Grunnleggende begreper og sammenhenger	31
2.1 Nasjonalregnskapet og realligningen	31
2.2 Brutto eller netto?.....	33
2.3 Utenriksregnskapet	33
2.4 Inntekt og sparing.....	34
2.5 Offentlig og privat sektor	35
Kapittel 3	
Tilbud og etterspørsel i makro	37
3.1 Samlet tilbud	37
3.2 Samlet etterspørsel	39
3.2.1 Makrokonsumfunksjon (privat konsumetterspørsel)	39
3.2.2 Investeringsfunksjonen (privat investeringsetterspørsel).....	40
3.2.3 Import og eksport.....	42
3.2.4 Offentlig konsum og investeringer	42
3.3 Tilbud, etterspørsel, konjunkturer og makroøkonomisk politikk	43

Kapittel 4

Modeller, teori og makroøkonomisk metode	45
4.1 Makroøkonomiske modeller og teorier	45
4.1.1 Makroøkonomiske modeller	45
4.1.2 Makroøkonomiske teorier	46
4.1.3 Endogene og eksogene variabler	47
4.1.4 Å jobbe med makroøkonomiske modeller	48

Kapittel 5

Grunnleggende makroøkonomiske modeller	49
5.1 Modell for lukket økonomi med eksogene realinvesteringer	49
5.1.1 Multiplikatoreffekten	52
5.1.2 Finanspolitikk og stabilisering	56
5.1.3 Økt sparing	58
5.1.4 Proporsjonal inntektsskatt	59
5.1.5 Finanspolitikk og automatiske stabilisatorer	61
5.2 Modell for åpen økonomi med eksogene realinvesteringer og eksogen eksport	62
5.3 Konjunktursvingninger, stabilisering og målkonflikter	64

Kapittel 6

Sysselsetting, arbeidsledighet og lønn	67
6.1 Fem skranker for sysselsettingen	67
6.2 Arbeidskraft: tilbud og etterspørsel	68
6.3 Arbeidsmarkedet	70
6.4 Keynesiansk og klassisk arbeidsledighet	71
6.4.1 Klassisk arbeidsledighet: for høy lønn	71
6.4.2 Keynesiansk arbeidsledighet: for lav etterspørsel	72
6.5 System for lønnsdannelse og arbeidsledighet	73
6.6 Lønnsforhandlinger og arbeidsledighet	75
6.6.1 Lønnskurven	75
6.6.2 Priskurven	77
6.6.3 Likevektsledighet	80
6.7 Likevektsledighet og konjunkturledighet	82

Kapittel 7

Lønninger, priser og inflasjon	85
7.1 Phillipskurven	85
7.2 Kan myndighetene velge fra en meny?	86
7.3 Phillipskurven på lang sikt	87
7.4 System for lønnsforhandlinger, igjen	89
7.5 Phillipskurven og inflasjonsmål	91
7.6 En alternativ Phillipskurve: PK-kurven	92

Kapittel 8

Pengepolitikk og rente	95
8.1 Inflasjonsmål og renter	95
8.2 IS-PK-modellen	96
8.2.1 PK-kurven	96
8.2.2 IS-kurven	97
8.2.3 Makroøkonomisk analyse ved hjelp av IS-PK-modellen	100
8.2.4 Etterspørselssjokk	100
8.2.5 «Spillet» mellom regjeringen og Norges Bank	103
8.2.6 Kostnadssjokk	104
8.3 Hvilke «kanaler» virker renta gjennom?	106
8.4 Endogen eller eksogen rente?	107
Tillegg	109

Kapittel 9

Valuta, valutakurser og handel	111
9.1 Valutakurs – hva er det?	111
9.2 Valutamarkedet og flytende valutakurs	112
9.3 Valutakurs, import og eksport	114
9.4 Virkning på handelsbalansen av endringer i kronekursen	116
9.5 Kapitalbevegelser	116
9.6 Flytende valutakurs og inflasjonsmål i pengepolitikken: noen dilemmaer	117
9.7 Flytende valutakurs og inflasjonsmål i pengepolitikken: trekker i samme retning	118
9.8 Fast vs. flytende valutakurs: fordeler og ulemper	123
9.9 Makroøkonomisk politikk og den norske modellen	125

Oppgaver	127

Symboler	139

Sentrale ord og begreper	141

Norsk-engelsk	141

Engelsk-norsk	144

Referanser	147

Stikkordliste	151